Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 182/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen marjanpoimijoiden kausityöluvista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Anu Vehviläisen /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 182/2019 vp:

> *Miten riittävä työvoiman saatavuus marjatiloille turvataan ja*
>
> *miten poimijoiden kausityölupiin liittyvät ongelmat, kuten tilalta toiselle siirtyminen, aiotaan ratkaista?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Marjatilat ovat perinteisesti tarjonneet kesätöitä alueen koululaisille ja muulle nuorisolle. Alalla on kuitenkin jo pitkään käytetty myös ulkomaista kausityövoimaa. Alan kausityövoiman kokonaisuudesta ulkomaalaiset poimijat muodostavat nykyisin valtaosan. Eniten ulkomaista kausityövoimaa tulee tällä hetkellä Ukrainasta.

Työ- ja elinkeinotoimistot ilmoittelevat marjatilojen kausityöpaikoista työnvälityksen tietojärjestelmässä ja pyrkivät siten edistämään alan kausityövoiman saantia. Kausityövoiman välitys ulkomailta tapahtuu kuitenkin valtaosin muuta tietä kuin julkisten työvoimapalvelujen kautta. Syynä tähän on työtehtävien luonne ja se, että alan työnhakijat ulkomailla ovat opiskelijoita ja muita kuin varsinaisia työnhakijoita.

Kausityölaki (907/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Laki perustuu EU:n kausityödirektiiviin (2014/36/EU) ja sitä sovelletaan Suomessa tehtävään kausiluonteiseen työhön maatalouden ja matkailun aloilla.

Kausityödirektiivin mukainen menettely korvasi aiemman kansallisen kausityömenettelyn. Direktiivin nojalla säädetty kausityölaki kiistatta toi aiempaan menettelyyn eräitä jäykkyyksiä. Kun aiemmin kausityöntekijä saattoi viisumin voimassa ollessa siirtyä joustavasti tilalta toiselle esimerkiksi satolajikkeiden kypsyessä eri aikaan, niin työnteko on nyt sallittu vain kausityölupaan merkityn työnantajan palveluksessa. Kausityölupaan on mahdollista merkitä useampia työnantajia, jos ne ovat lupaa hakiessa tiedossa. Muun työnantajan palvelukseen siirtyminen kuitenkin edellyttää uuden kausityöluvan hakemista.

Nykyinen säännös on ymmärrettävä siitä näkökulmasta, että on selkeästi paikallistettavissa yksi tai useampia vastuutahoja tilanteessa, jossa ilmenee ongelmia kausityöntekijän kohtelussa. Yksi kausityödirektiivin tarkoituksista kun on parantaa ulkomaalaisten kausityöntekijöiden oikeudellista asemaa, jossa on ollut parantamisen varaa eräissä EU:n jäsenmaissa. Kausityöluvan

sitominen yhteen tai useampaan työnantajaan etukäteen on kuitenkin ongelmallista alan toimintatavat huomioiden.

Hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus, että kausityöntekijöiden mahdollisuuksia vaihtaa työnantajaa parannetaan. Tarkoituksena on, että työ- ja elinkeinoministeriö ja sisäministeriö yhdessä selvittävät millaisen nykyistä joustavamman kausityölain säännöksen kausityödirektiivi mahdollistaisi. Selvitys on tarkoitus käynnistää lähiaikoina.

Helsingissä 22. lokakuuta 2019

Työministeri Timo Harakka